

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

19. ledna 2017*

„Kasační opravný prostředek — Kartelové dohody — Trh s metakryláty — Pokuty — Solidární odpovědnost mateřských společností a jejich dceřiné společnosti za protiprávní jednání této dceřiné společnosti — Zaplacení pokuty dceřinou společností — Snížení výše pokuty dceřiné společnosti v důsledku rozsudku Tribunálu Evropské unie — Dopisy zaslané účetním oddělením Evropské komise, v nichž se od mateřských společností požaduje zaplacení částky, kterou Komise vrátila dceřiné společnosti, zvýšené o úroky z prodlení — Žaloba na neplatnost — Napadnutelné akty — Účinná soudní ochrana“

Ve věci C-351/15 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 10. července 2015,

Evropská komise, zastoupená V. Bottkou a F. Dintilhacem, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

podporovaná

Kontrolním úřadem ESVO, zastoupeným C. Perrin, jako zmocněnkyní,

vedlejším účastníkem,

přičemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Total SA, se sídlem v Courbevoie (Francie),

Elf Aquitaine SA, se sídlem v Courbevoie,

zastoupené E. Morganem de Rivery a E. Lagathu, avocats,

žalobkyně v prvním stupni (odpůrkyně),

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, E. Regan, J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund a S. Rodin (zpravodaj), soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, rada,

* * Jednací jazyk: francouzština.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. června 2016,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 21. července 2016,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Kasačním opravným prostředkem se Evropská komise domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 29. dubna 2015, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-470/11, EU:T:2015:241, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál částečně zrušil dopisy Komise BUDG/DGA/C4/BM/s746396 ze dne 24. června 2011 (dále jen „dopis ze dne 24. června 2011“) a BUDG/DGA/C4/BM/s812886 ze dne 8. července 2011 (dále jen „dopis ze dne 8. července 2011“, a společně „sporné dopisy“), které se týkaly zaplacení společnostmi Total SA a Elf Aquitaine SA částky pokuty a úroků z prodlení v důsledku rozhodnutí C (2006) 2098 final ze dne 31. května 2006 v řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) (věc COMP/F/38.645 – Metakryláty) (dále jen „rozhodnutí Metakryláty“).

Skutečnosti předcházející sporu

- 2 Skutečnosti předcházející sporu byly Tribunálem vylíčeny v bodech 2 až 28 napadeného rozsudku následujícím způsobem:
 - „2 [Rozhodnutím Metakryláty] uložila Komise [...] společnosti Arkema SA a jejím dceřiným společností Altuglas International SA a Altumax Europe SAS (společně dále jen ‚Arkema‘) společně a nerozdílně pokutu ve výši 219 131 250 eur za to, že se účastnily kartelové dohody (dále jen ‚původní pokuta‘).
 - 3 [Odpůrkyním], jež byly v období protiprávního jednání konstatovaném v rozhodnutí Metakryláty mateřskými společnostmi společností Arkema, bylo uloženo, aby společně a nerozdílně uhradily původní pokutu, do výše 181 350 000 eur, respektive 140 400 000 eur.
 - 4 Dne 7. září 2006 uhradila společnost Arkema původní pokutu v plné výši a následně, přičemž [odpůrkyně] učinily stejně, a to současně a nezávisle na ní, podala Arkema žalobu proti rozhodnutí Metakryláty (dále jen ‚soudní řízení Metakryláty‘).

Soudní řízení Metakryláty před Tribunálem

- 5 Dne 4. srpna 2006 [odpůrkyně] a dne 10. srpna 2006 společnost Arkema podaly žalobu na neplatnost rozhodnutí Metakryláty.
- 6 Ve věci T-206/06 [odpůrkyně] navrhovaly zrušení rozhodnutí Metakryláty.
- 7 V rámci této věci [odpůrkyně] zároveň podpůrně navrhovaly snížení výše původní pokuty, jež byla jim a společnosti Arkema uložena ke společné a nerozdílné úhradě.
- 8 Dne 24. července 2008 zaslala Komise společnosti Arkema dopis, v němž ji vyzvala, aby potvrdila, že její platba ze dne 7. září 2006 byla uskutečněna ‚jménem všech společně a nerozdílně odpovědných dlužníků‘, přičemž upřesnila, jednak že ‚v případě nepředložení takového potvrzení a v případě, že by bylo rozhodnutí Metakryláty zrušeno, pokud jde o podnik, jehož jménem byla

platba uskutečněna, vrátí částku 219 131 250 eur společně s úroky, a jednak že, potvrdí-li Soudní dvůr celou pokutu nebo její část ve vztahu k jakémukoli z ostatních solidárních dlužníků, bude od tohoto dlužníka žádat celý zbytek dlužné částky i s úroky z prodlení ve výši 6,09 %.

- 9 Dopisem ze dne 25. září 2008 informovala společnost Arkema Komisi, že částku 219 131 250 eur zaplatila, jakožto solidární dlužník a že uskutečněním této platby byly nároky Komise zcela uspokojeny jak ve vztahu ke společnosti Arkema, tak ve vztahu ke všem solidárním dlužníkům. V tomto ohledu společnost Arkema vyjádřila svou lítost, že nemůže Komisi pro případ, že by její žaloba u soudu Společenství byla úspěšná, povolit zadržení jakékoli částky.
- 10 Dne 24. listopadu 2008 zaslala Komise [odpůrkyním] dopis, v němž je především informovala o dopisu společnosti Arkema ze dne 25. září 2008 a o skutečnosti, že společnost Arkema odmítla vyplnit prohlášení o společné platbě, jež jí Komise předložila.
- 11 Žaloba [odpůrkyně] byla zamítnuta rozsudkem ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, [...] EU:T:2011:250).
- 12 Naopak žalobě na neplatnost rozhodnutí Metakryláty podané samostatně společností Arkema bylo rozsudkem ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, [...] EU:T:2011:251) částečně vyhověno, a to snížením pokuty uložené společnosti Arkema na 113 343 750 eur.
- 13 V rozsudku [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] měl Tribunál za to, že při výkonu jeho pravomocí v rámci soudního přezkumu v plné jurisdikci je třeba snížit navýšení pokuty uložené rozhodnutím Metakryláty společnosti Arkema z titulu odrazujícího účinku, aby tak byla zohledněna skutečnost, že ke dni uložení pokuty nad ní již [odpůrkyně] neměly kontrolu (rozsudek [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)], body 338 a 339).
- 14 Rozsudek [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] nebyl napadnut kasačním opravným prostředkem, a tudíž nabyl právní moci.
- 15 Komise vrátila společnosti Arkema částku 119 247 033,72 eura (tj. jistinu ve výši 105 787 500 eur navýšenou o úroky v hodnotě 13 459 533,72 eura) ke dni 5. července 2011.

[Sporné] dopisy

Dopis ze dne 24. června 2011

- 16 V dopise ze dne 24. června 2011 oznámila Komise [odpůrkyním], že, v rámci výkonu rozsudku [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] vrátí společnosti Arkema částku, o niž Tribunál pokutu snížil.
- 17 V tomtéž dopise ze dne 24. června 2011 Komise po [odpůrkyních] požadovala, aby, souběžně a za předpokladu, že k Soudnímu dvoru podají proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)] opravný prostředek, zaplatily zbývající dlužnou částku i s úroky z prodlení ve výši 6,09 % počítanými ode dne 8. září 2006, tedy částku 68 006 250 eur, jejímž, společným a nerozdílným dlužníkem byla společnost Total až do výše 27 056 250 eur, a jež navýšená o úroky z prodlení činí celkem 88 135 466,52 eura.
- 18 V dopise zaslaném Komisi dne 29. června 2011 [odpůrkyně] uvedly, že počínaje dnem 7. září 2006 byly, veškeré nároky Komise uspokojeny, a položily Komisi různé otázky směřující k objasnění několika bodů dopisu ze dne 24. června 2011.

Dopis ze dne 8. července 2011

- 19 V dopise ze dne 8. července 2011 odpověděla Komise zejména, že ‚v rozporu s tím, jak tomu [odpůrkyně] rozuměly, Komise rozhodně neupustila od vymáhání dlužných částek v případě, že by se [odpůrkyně] vzdaly možnosti podat k Soudnímu dvoru opravný prostředek‘, a upřesnila, že ‚odpovědnost [odpůrkyně] nezanikla zadržením částek uvedených v rozsudku [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] a zaplacených společností Arkema‘.
- 20 V tomtéž dopise ze dne 8. července 2011 Komise připustila, že se zmýlila ohledně částky, kterou zamýšlela požadovat, a upřesnila, že částka, již dluží společnost Elf Aquitaine na základě výkonu rozhodnutí Metakryláty a taktéž rozsudků [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), a ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)], činí včetně úroků z prodlení ve výši 31 312 114,58 eura (dále jen ‚úroky z prodlení‘) celkem 137 099 614,58 eura, přičemž společnost Total je společným a nerozdílným dlužníkem této částky až do výše 84 028 796,03 eura.
- 21 Komise v dopise ze dne 8. července 2011 taktéž upřesnila, že [odpůrkyně] mají možnost, v případě, že by proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)] podaly opravný prostředek, zřídit bankovní záruku namísto vlastního zaplacení pokuty.
- 22 Dne 18. července 2011 [odpůrkyně] uhradily Komisi částku požadovanou v dopise ze dne 8. července 2011, tedy částku ve výši 137 099 614,58 eura.

Soudní řízení Metakryláty před Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku

- 23 Dne 10. srpna 2011 podaly [odpůrkyně] kasační opravný prostředek proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)].
- [...]
- 25 Kasační opravný prostředek byl zamítnut usnesením ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, [nezveřejněné] [...] EU:C:2012:60), jímž Soudní dvůr zamítl všechna návrhová žádání [odpůrkyně].

[...]

- 28 O návrhových žádáních předložených podpůrně a směřujících k osvobození od platby úroků z prodlení rozhodl Soudní dvůr takto:
„⁸⁹ Tento návrh je nutné odmítnout jako zcela nepřijatelný, jelikož směřuje nikoli [...] proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)], nýbrž proti [dopisu ze dne 8. července 2011], který je předmětem jiné žaloby podané [odpůrkyněmi] k Tribunálu, registrované v kanceláři Tribunálu pod číslem T-470/11.“

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 3 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 1. září 2011 podaly odpůrkyně k Tribunálu žalobu na neplatnost sporných dopisů, jejímž prostřednictvím navrhují podpůrně snížení částek požadovaných v těchto dopisech a ještě podpůrněji zrušení úroků z prodlení

- 4 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 17. listopadu 2011 vznesla Komise námitku nepřipustnosti podle článku 114 jednacího řádu Tribunálu. Tvrdila zejména, že sporné dopisy představují nenapadnutelné akty, neboť nevyvolávají závazné právní účinky, jimiž by mohly být dotčeny zájmy odpůrkyně, a že platební povinnost uložená odpůrkyním vyplývala ze samotného rozhodnutí Metakryláty.
- 5 Tribunál nejprve v bodech 72 až 101 napadeného rozsudku přezkoumal výše uvedenou námitku nepřipustnosti.
- 6 V této souvislosti měl Tribunál především za to, že v souvislosti s výší jistiny, která byla po odpůrkyních požadována ve sporných dopisech, se tyto dopisy nedotkly zájmů odpůrkyně tím, že by podstatným způsobem změnilы ve smyslu článku 263 SFEU právní postavení, v němž se nacházely v návaznosti na přijetí rozhodnutí Metakryláty.
- 7 Co se naopak týče povinnosti zaplatit úroky z prodlení, Tribunál dospěl k závěru, že tato povinnost nikterak nevyplývala z výše uvedeného rozhodnutí, ani z rozsudků ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), či ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), jelikož společnost Arkema uhradila původní pokutu v plné výši okamžitě po vydání uvedeného rozhodnutí, a tudíž napadený akt tím, že zvýšil částku, již na základě téhož rozhodnutí odpůrkyně dlužily, změnil jejich právní postavení.
- 8 Tribunál proto považoval žalobu za přípustnou v rozsahu, v němž směřovala proti úrokům z prodlení požadovaným po odpůrkyních ve sporných dopisech.
- 9 V bodech 107 až 118 napadeného rozsudku následně Tribunál přezkoumal žalobu ve věci samé, a to v rozsahu, v němž směřovala proti úrokům z prodlení požadovaným po odpůrkyních, a v tomto rozsahu žalobě vyhověl.
- 10 Tribunál tedy zrušil sporné dopisy v rozsahu, v němž jejich prostřednictvím Komise požadovala po odpůrkyních úroky z prodlení, a ve zbývajících částech žalobu zamítl.

Návrhová žádání účastnic řízení a řízení před Soudním dvorem

- 11 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
 - zrušil napadený rozsudek;
 - prohlásil žalobu podanou k Tribunálu za nepřipustnou a
 - uložil odpůrkyním náhradu veškerých nákladů řízení.
- 12 Odpůrkyně navrhují, aby Soudní dvůr:
 - zamítl kasační opravný prostředek a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 13 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 17. února 2016 bylo povoleno vedlejší účastenství Kontrolního úřadu ESVO na podporu návrhových žádání Komise. Návrh na vedlejší účastenství byl však podán až po uplynutí lhůty stanovené v čl. 190 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, a proto s ohledem na čl. 129 odst. 4 téhož jednacího řádu mohl výše uvedený účastník řízení předložit své vyjádření až na jednání konaném dne 9. června 2016.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

Ke třetímu důvodu vycházejícímu z nedostatečného odůvodnění napadeného rozsudku

Argumentace účastnic řízení

- 14 Prostřednictvím třetího důvodu kasačního opravného prostředku, který je třeba přezkoumat na prvním místě, Komise tvrdí, že napadený rozsudek je stížen rozporným odůvodněním.
- 15 V bodě 113 výše uvedeného rozsudku Tribunál podle ní nesprávně konstatoval, že nároky Komise byly zcela uspokojeny jak ve vztahu ke společnosti Arkema, tak ve vztahu k odpůrkyním jakožto solidárním dlužníkům, kdežto v bodě 9 uvedeného rozsudku Tribunál správně uvedl, že Arkema „vyjádřila svou lítost, že nemůže Komisi pro případ, že by její žaloba u soudu Společenství byla úspěšná, povolit zadržení jakékoli částky“.
- 16 Komise je toho názoru, že z výše uvedeného vyjádření společnosti Arkema nutně vyplývá, že nebylo předloženo prohlášení o společné platbě. Za takovýchto okolností nemohl Tribunál tvrdit, že nároky Komise byly zcela uspokojeny jak ve vztahu ke zmíněné společnosti, tak ve vztahu ke všem solidárním dlužníkům.
- 17 Odpůrkyně tvrdí, že třetí důvod musí být zamítnut jako zjevně nepřipustný a v každém případě jako neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

- 18 Komise Tribunálu v podstatě vytýká, že v bodě 113 napadeného rozsudku neprávem tvrdil, že nároky Komise byly zcela uspokojeny, ačkoliv společnost Arkema ve svém dopise ze dne 25. září 2008 nepředložila prohlášení o společné platbě. Tento orgán se pod záminkou rozporů v odůvodnění snaží zpochybnit výklad tohoto dopisu, jaký provedl Tribunál v rámci výkonu své posuzovací pravomoci.
- 19 Přitom otázka, zda je odůvodnění rozsudku Tribunálu rozporné nebo nedostatečné, je sice právní otázkou, kterou lze jako takovou uplatnit v rámci kasačního opravného prostředku (viz zejména rozsudky ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 45, a ze dne 14. října 2010, *Deutsche Telekom v. Komise*, C-280/08 P, EU:C:2010:603, bod 123), avšak tento závěr již neplatí pro posouzení skutkových okolností, na něž se přezkum prováděný Soudním dvorem nevztahuje, jak plyne z ustálené judikatury, ledaže by se jednalo o případ, kdy došlo ke zkreslení, který v projednávané věci nebyl uplatněn (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 10. července 2014, *Řecko v. Komise*, C-391/13 P, nezveřejněný, EU:C:2014:2061, bod 29, a ze dne 20. ledna 2016, *Toshiba Corporation v. Komise*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 40).
- 20 V důsledku toho je třeba třetí žalobní důvod odmítnout jako nepřipustný.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z toho, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že sporné dopisy vyvolávají závazné právní účinky

Argumentace účastnic řízení

- 21 Ve svém prvním důvodu kasačního opravného prostředku, který míří zejména na body 81 až 87 napadeného rozsudku a který se dělí na tři části, Komise v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že sporné dopisy vyvolávaly závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy odpůrkyně. Kontrolní úřad ESVO se v podstatě ztotožňuje s tímto důvodem kasačního opravného prostředku.
- 22 V první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že sporné dopisy jsou pouhými žádostmi o zaplacení na základě rozhodnutí Metakryláty, které připravují případný nucený výkon tohoto rozhodnutí v návaznosti na vydání rozsudků ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), a ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251). Tyto dopisy nicméně zatím nepředstavují „nucený výkon“ tohoto rozhodnutí, a nevyplývá z nich tedy konečný postoj Komise. Předmětem nuceného výkonu, kterému by zabránila platba ze strany odpůrkyně, může být pouze uvedené rozhodnutí.
- 23 Ve druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise uvádí, že obsah sporných dopisů je důkazem toho, že tyto dopisy nevyvolávají závazné právní účinky. Tyto dopisy totiž vyjadřují stanovisko účetního oddělení ve věci vymáhání pokuty uložené prostřednictvím rozhodnutí Metakryláty a pouze připomínají podmínky platby nebo „datum uhrazení pokuty“, což musí být zjevně považováno za opatření přijaté v rámci výkonu zmíněného rozhodnutí.
- 24 Ve třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že spornými dopisy nebyl nijak doplněn obsah rozhodnutí Metakryláty. Povinnost odpůrkyně zaplatit pokutu včetně odpovídajících úroků je – a nemůže být ničím jiným než – následkem rozhodnutí Metakryláty vykládaného ve světle rozsudku ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), rozsudku ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), a usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60). Jak vyplývá z judikatury Tribunálu a Soudního dvora, Komise nemá v dané oblasti žádnou diskreční pravomoc, neboť stanovení úroků z prodlení vyplývá z relevantních ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1) a jeho prováděcího nařízení, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012, ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení č. 966/2012 (Úř. věst. 2012, L 362, s. 1).
- 25 Podle Komise, sporné dopisy vyjadřují pouze její záměr provést rozhodnutí Metakryláty a kromě právních účinků vyplývajících z tohoto rozhodnutí nevyvolávají žádný další právní účinek. Tyto dopisy jsou neoddělitelné od zmíněného rozhodnutí, jelikož připravují jeho výkon.
- 26 Odpůrkyně se domnívají, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut částečně jako nepřípustný a částečně jako neopodstatněný.
- 27 V této souvislosti, pokud jde o druhou a třetí část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, jsou tyto části podle odpůrkyně zjevně nepřípustné vzhledem k tomu, že Komise se v těchto částech omezuje především na zopakování argumentů, které již předložila Tribunálu, aniž by doložila, že se Tribunál v tomto ohledu dopustil nesprávného právního posouzení, a aniž by uvedla body napadeného rozsudku, které kritizuje.

- 28 První část prvního důvodu kasačního opravného prostředku by měla být podle mínění odpůrků zamítnuta jako neopodstatněná.

Závěry Soudního dvora

- 29 Komise prvním důvodem kasačního opravného prostředku Tribunálu v podstatě vytýká, že se dopustila nesprávného právního posouzení, když měl za to, že sporné dopisy v rozsahu, v němž Komise jejich prostřednictvím požadovala zaplacení úroků z prodlení, představují napadnutelné akty ve smyslu článku 263 SFEU.
- 30 Pokud jde o přípustnost tohoto důvodu kasačního opravného prostředku v rámci jeho druhé a třetí části, je třeba připomenout, že z ustanovení čl. 168 odst. 1 písm. d) a čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora plyne, že kasační opravný prostředek musí přesně uvádět napadené prvky rozsudku, jehož zrušení je navrhováno, jakož i právní argumenty, o které se tento návrh konkrétně opírá. Kasační opravný prostředek, který se omezuje na opakování nebo doslovné převzetí žalobních důvodů a argumentů, které již byly uplatněny před Tribunálem, včetně těch, které se zakládaly na skutečnostech tímto soudem výslovně odmítnutých, nesplňuje požadavky na odůvodnění vyplývající z těchto ustanovení (viz zejména rozsudek ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 46 a citovaná judikatura).
- 31 Pokud však navrhovatelka zpochybňuje výklad nebo použití unijního práva ze strany Tribunálu, lze v průběhu řízení o kasačním opravném prostředku o právních otázkách zkoumaných v prvním stupni znovu diskutovat. Kdyby totiž navrhovatelka nemohla takto svůj kasační opravný prostředek opřít o důvody a argumenty již použité před Tribunálem, ztratilo by řízení o kasačním opravném prostředku částečně svůj smysl (rozsudky ze dne 12. září 2006, Reynolds Tobacco a další v. Komise, C-131/03 P, EU:C:2006:541, bod 51, a ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 47).
- 32 V projednávaném případě ve svém prvním důvodu kasačního opravného prostředku, zejména v jeho druhé a třetí části, Komise nesměruje k dosažení prostého nového přezkumu žaloby podané Tribunálu, ale jejím záměrem bylo právě zpochybnit právní úvahy, na jejichž základě dospěl Tribunál k závěru, že sporné dopisy byly způsobilé vyvolávat závazné právní účinky, jimiž mohlo být změněno postavení dotčených podniků.
- 33 Za tímto účelem Komise kromě toho právně dostačujícím způsobem označila body odůvodnění napadeného rozsudku, jež jsou podle ní stíženy nesprávným právním posouzením, a právní argumenty uplatněné na podporu svého návrhu, což umožňuje Soudnímu dvoru provést jeho přezkum.
- 34 Z toho vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku je přípustný.
- 35 Pokud jde o opodstatněnost prvního důvodu kasačního opravného prostředku, jehož částí je třeba přezkoumat společně, je třeba připomenout, že z ustálené judikatury k přípustnosti žaloby na neplatnost vyplývá, že za účelem určení, zda může být akt napaden takovou žalobou, je třeba se zaměřit na samotný obsah tohoto aktu, a že forma, v níž je akt přijat, je v zásadě nerozhodná (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 22. června 2000, Nizozemsko v. Komise, C-147/96, EU:C:2000:335, bod 27, a ze dne 17. července 2008, Athinaiki Techniki v. Komise, C-521/06 P, EU:C:2008:422, bod 43).
- 36 V této souvislosti z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že akty nebo rozhodnutí, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost, jsou pouze opatření s právně závaznými účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem mění jeho právní postavení (viz zejména rozsudky ze dne 17. července 2008, Athinaiki Techniki v. Komise, C-521/06 P, EU:C:2008:422, bod 29; ze dne 26. ledna 2010, Internationaler Hilfsfonds v. Komise, C-362/08 P, EU:C:2010:40, bod 51, a ze dne 9. prosince 2014, Schönberger v. Parlament, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, bod 13).

- 37 Žaloba na neplatnost tak v zásadě směřuje pouze proti opatření, kterým dotčený orgán na konci správního řízení vyjádří svůj konečný postoj. Za napadnutelné akty naopak nelze považovat zejména mezitímní opatření, jejichž cílem je příprava konečného rozhodnutí, jakož i akty, které pouze potvrzují předchozí akt, nebo čistě vykonávací akty, jelikož účelem těchto aktů není vyvolávat jiné závazné právní účinky, než které vyvolává akt unijního orgánu, který je připraven, potvrzen, nebo vykonán (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 12. září 2006, Reynolds Tobacco a další v. Komise, C-131/03 P, EU:C:2006:541, bod 55; a ze dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord, C-516/06 P, EU:C:2007:763, bod 29, a ze dne 26. ledna 2010, Internationaler Hilfsfonds v. Komise, C-362/08 P, EU:C:2010:40, bod 52).
- 38 Z tohoto hlediska Komise v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku v zásadě tvrdí, že pokud jde o povinnost zaplatit úroky z prodlení, jejíž splnění je prostřednictvím dopisů vyžadováno, není cílem sporných dopisů vyvolávat závazné právní účinky odlišné od účinků vyplývajících z rozhodnutí Metakryláty, jelikož uvedená povinnost zaplatit úroky z prodlení vyplývá pouze z tohoto rozhodnutí a příslušných správních ustanovení, a že uvedené dopisy nic nedoplňují. Účelem sporných dopisů je tak pouze připravit případný nucený výkon rozhodnutí Metakryláty.
- 39 S ohledem na zvláštní okolnosti projednávané věci nelze takovou argumentaci přijmout.
- 40 V této souvislosti je třeba nejprve uvést, že na základě rozhodnutí Metakryláty, kterým byla společnosti Arkema uložena pokuta ve výši 219 131 250 eur, byly odpůrkyně v postavení mateřských společností společnosti Arkema povinny uhradit „společně a nerozdílně“ pokutu první z nich ve výši 140,4 milionu eur a druhá ve výši 181,35 milionu eur.
- 41 Rozsudkem ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), byla výše pokuty, která byla uložena společnosti Arkema, posléze snížena na 113 343 750 eur. Naproti tomu výše pokuty, která byla jako taková uložena odpůrkyním, nebyla rozsudkem ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), který byl dále potvrzen usnesením ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60, bod 83), změněna.
- 42 Konečně je třeba uvést, že není sporu o tom, jak Tribunál přiznal v bodě 112 napadeného rozsudku, že společnost Arkema uhradila původní pokutu uloženou rozhodnutím Metakryláty v její plné výši 219 131 250 eur dne 7. září 2006.
- 43 V této souvislosti je třeba na prvním místě konstatovat, že Tribunál měl v bodě 113 napadeného rozsudku za to, že z dopisu společnosti Arkema zaslání Komisi dne 25. září 2008 vyplývá, že společnost Arkema jasně uvedla, že nároky Komise „byly zcela uspokojeny jak ve vztahu [ke společnosti Arkema], tak ve vztahu ke všem solidárním dlužníkům“, a tudíž že společnost Arkema uhradila původní pokutu v plné výši na účet odpůrkyně, což je posouzení, které – jak vyplývá z důvodů uvedených v bodech 18 až 20 tohoto rozsudku – nemůže být zpochybněno v rámci tohoto kasačního opravného prostředku.
- 44 Na druhém místě je třeba připomenout, že v situaci, kdy je odpovědnost mateřské společnosti zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti a žádný jiný faktor individuálně necharakterizuje chování vytýkané mateřské společnosti, odpovědnost této mateřské společnosti nemůže jít nad rámec odpovědnosti její dceřiné společnosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. ledna 2013, Komise v. Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, body 37, 39, 43 a 49, jakož i ze dne 17. září 2015, Total v. Komise, C-597/13 P, EU:C:2015:613, bod 38).
- 45 V projednávaném případě je společná a nerozdílná odpovědnost odpůrkyně vůči společnosti Arkema zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti s vyloučením jakéhokoliv jiného faktoru. Z toho důvodu, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora a jak uvedl generální advokát zejména v bodech 64 až 68 svého stanoviska, a to bez ohledu na otázku, zda společnost Arkema učinila

prohlášení o společné platbě, nebyla Komise po uhrazení původní pokuty v plné výši společností Arkema, o kterém není sporu, již v žádném případě oprávněna požadovat v této souvislosti od odpůrkyň platby.

- 46 S ohledem na výše uvedené úvahy je tedy nutno konstatovat, jak správně potvrdil Tribunál v bodě 116 napadeného rozsudku, že Komise spornými dopisy nemohla po odpůrkyních právem požadovat úroky z prodlení z titulu pokuty uložené rozhodnutím Metakryláty.
- 47 Z toho vyplývá, na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, že tyto dopisy nelze v rozsahu, v němž Komise jejich prostřednictvím požadovala zaplacení úroků z prodlení, považovat za dopisy, které pouze potvrzují povinnosti vyplývající z rozhodnutí Metakryláty a jejichž účelem je pouze připravit případný nucený výkon této povinnosti.
- 48 V důsledku toho, i když dopisy, kterými Komise pouze požaduje, aby příjemci rozhodnutí o porušení pravidel hospodářské soutěže, jako je rozhodnutí Metakryláty, zaplatili pokutu, která jim byla tímto rozhodnutím uložena, nebo úroky z prodlení, které z něj případně vyplývají, mohou v podstatě představovat pouhé výzvy k provedení dotčeného rozhodnutí, které tak nemohou vyvolávat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy dotčených podniků (v tomto smyslu viz dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord, C-516/06 P, EU: C: 2007: 763, bod 29), je tomu jinak, pokud sporné dopisy obsahují požadavek zaplacení úroků z prodlení odpůrkyněmi navzdory úplnému zaplacení původní výše pokuty a ve skutečnosti představují změnu peněžitého závazku, který byl odpůrkyním uložen.
- 49 Z toho plyne, že Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když měl zejména v bodě 99 napadeného rozsudku za to, že sporné dopisy v rozsahu, v němž Komise jejich prostřednictvím požadovala zaplacení úroků z prodlení, vyvolávají závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy odpůrkyň a které podstatným způsobem mění jejich právní postavení, a tudíž je považoval za napadnutelné akty ve smyslu článku 263 SFEU.
- 50 První důvod kasačního opravného prostředku je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněný.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení zásad litispendence a překážky věci pravomocně rozsouzené

Argumentace účastnic řízení

- 51 Komise prostřednictvím druhého důvodu kasačního opravného prostředku Tribunálu v podstatě vytýká, že porušil zásady litispendence a překážky věci pravomocně rozsouzené tím, že zejména v bodech 80 a 93 až 101 napadeného rozsudku posuzoval otázku dlužných úroků z prodlení odděleně od zbývající části rozhodnutí Metakryláty.
- 52 Článek 2 rozhodnutí Metakryláty obsahuje v tomto ohledu ustanovení týkající se primárně uložené pokuty a úroků dlužných v případě jejího neuhrazení, jež mají ve vztahu k této pokutě akcesorickou povahu. V době podání žaloby ve věci, v níž byl vydán napadený rozsudek, dosud probíhalo před Soudním dvorem řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-421/11 P, které se týkalo tohoto rozhodnutí. V návaznosti na usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60), se uvedené rozhodnutí kromě toho stalo pro odpůrkyně konečným, a to v celém svém rozsahu zahrnujícím i otázku úroků.
- 53 Odpůrkyně zpochybňují opodstatněnost druhého důvodu kasačního opravného prostředku, přičemž zejména poznamenávají, že podmínky litispendence mezi dvěma věcmi a překážky věci pravomocně rozhodnuté nejsou tak, jak vyplývají z judikatury Soudního dvora a Tribunálu, v projednávaném případě naplněny.

Závěry Soudního dvora

- 54 V rozsahu, v němž druhý důvod kasačního opravného prostředku vychází především z předpokladu Komise, jak jej uvedla v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku, že požadování úroků z prodlení ve sporných dopisech je pouze výkonem toho, co je stanoveno v rozhodnutí Metakryláty a je od něj neoddělitelné, je třeba konstatovat, že tento předpoklad nemůže být přijat, jak vyplývá zejména z bodů 44 až 52 tohoto rozsudku.
- 55 Soudní dvůr kromě toho a ve stejném smyslu v bodě 89 usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60), jak správně uvedl Tribunál v bodě 100 napadeného rozsudku, odmítl jako zjevně nepřijatelný návrh směřující k osvobození od úroků předložený odpůrkyněmi v rámci jejich kasačního opravného prostředku, ve kterém bylo vydáno toto usnesení, s ohledem na to, že návrh směřoval nikoliv proti rozsudku, který byl předmětem uvedeného kasačního opravného prostředku, a tudíž proti rozhodnutí Metakryláty, nýbrž proti sporným dopisům, kterými byly uloženy úroky z prodlení.
- 56 Druhý důvod kasačního opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.
- 57 Vzhledem k tomu, že žádnému z důvodů kasačního opravného prostředku uplatněných Komisí nebylo vyhověno, je třeba kasační opravný prostředek zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 58 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.
- 59 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že odpůrkyně požadovaly náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné Komisi uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení odpůrkyně.
- 60 Podle čl. 140 odst. 2 uvedeného jednacího řádu, který se rovněž použije na řízení o kasačním opravném prostředku na základě čl. 184 odst. 1 tohoto jednacího řádu, ponese Kontrolní úřad ESVO vlastní náklady řízení, když vstoupil do řízení jako vedlejší účastník.
- 61 V důsledku toho ponese Kontrolní úřad ESVO vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené společnostmi Total SA a Elf Aquitaine SA.**
- 3) Kontrolní úřad ESVO ponese vlastní náklady řízení.**

Podpisy.